YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

4 päivänä maaliskuuta 2004 *

Asiassa C-303/02,

jonka Oberster Gerichtshof (Itävalta) on saattanut EY 234 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Peter Haackert

vastaan

Pensionsversicherungsanstalt der Angestellten

ennakkoratkaisun miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen asteittaisesta toteuttamisesta sosiaaliturvaa koskevissa kysymyksissä 19 päivänä joulukuuta 1978 annetun neuvoston direktiivin 79/7/ETY (EYVL 1979, L 6, s. 24) 7 artiklan 1 kohdan a alakohdan tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: P. Jann, joka hoitaa viidennen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit C. W. A. Timmermans, A. Rosas, A. La Pergola (esittelevä tuomari) ja S. von Bahr,

julkisasiamies: S. Alber,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— P. Haackert, edustajanaan Rechtsanwalt J. Winkler,

— Itävallan hallitus, asiamiehenään E. Riedl,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään N. Yerrel ja H. Kreppel,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 25.9.2003 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Oberster Gerichtshof on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 23.7.2002 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 26.8.2002, EY 234 artiklan nojalla ennakkoratkaisukysymyksen miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen asteittaisesta toteuttamisesta sosiaaliturvaa koskevissa kysymyksissä 19 päivänä joulukuuta 1978 annetun neuvoston direktiivin 79/7/ETY (EYVL 1979, L 6, s. 24; jäljempänä direktiivi) 7 artiklan 1 kohdan a alakohdan tulkinnasta.

2 Kysymys on esitetty Haackertin ja Pensionsversicherungsanstalt der Angestelltenin (työntekijöiden eläkekassa) välisessä riita-asiassa, joka koskee sitä, että viimeksi mainittu on kieltäytynyt maksamasta Haackertille työttömyyden vuoksi varhennettua vanhuuseläkettä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

3 Direktiivin 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tämän direktiivin tarkoituksena on asteittain toteuttaa 3 artiklassa tarkoitetussa sosiaaliturvassa ja muussa sosiaalisessa suojelussa miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaate, jäljempänä 'tasa-arvoisen kohtelun periaate'."

4 Direktiivin 2 artikla kuuluu seuraavasti:

"Tätä direktiiviä sovelletaan työtä tekevään väestöön, mukaan lukien itsenäiset ammatinharjoittajat, sellaiset työntekijät ja itsenäiset ammatinharjoittajat, joiden työnteko on keskeytynyt sairauden, tapaturman tai muunlaisen kuin vapaaehtoisen työttömyyden vuoksi, sekä työnhakijat, sekä eläkkeellä oleviin tai työkyvyttömiin työntekijöihin ja itsenäisiin ammatinharjoittajiin."

5 Direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Tätä direktiiviä sovelletaan:

a) lakisääteisiin järjestelmiin, jotka antavat turvaa seuraavien tapausten varalta:

— —

— vanhuus,

— —

— työttömyys;

— —"

6 Direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa kielletään kaikki sukupuoleen perustuva syrjintä erityisesti etuuksien laskentaperusteissa.

7 Direktiivin 7 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Tämä direktiivi ei rajoita jäsenvaltioiden oikeutta jättää sen soveltamisalan ulkopuolelle:

a) eläkeiän määrittelyä vanhuus- ja työeläkkeen myöntämiseksi sekä sen mahdollisia vaikutuksia muihin etuuksiin;

— —

2. Jäsenvaltioiden on säännöllisesti tarkasteltava 1 kohdan mukaisesti soveltamisalan ulkopuolelle jätettyjä kysymyksiä arvioidakseen, onko niiden pysyttäminen soveltamisalan ulkopuolella niissä tapahtuneen sosiaalisen kehityksen kannalta perusteltua."

Kansallinen lainsäädäntö

8 Allgemeines Sozialversicherungsgesetzin (sosiaalivakuutuslaki; jäljempänä ASVG) 253 a §, jonka otsikkona on "Työttömyyden vuoksi varhennettu vanhuuseläke",

sellaisena kuin tämä laki on 1.10.2000 lähtien voimassa olleella vuoden 2000 Sozialrechtsänderungsgesetzillä (BGBl. I 2000/92) muutettuna, kuuluu seuraavasti:

"1) Työttömyyden vuoksi varhennettuun vanhuuseläkkeeseen on oikeus miespuolisella vakuutetulla, joka on saavuttanut 738 kuukauden iän, ja naispuolisella vakuutetulla, joka on saavuttanut 678 kuukauden iän, jos

1. odotusaika (236 §) on kulunut loppuun

2. pakollisen vakuutuksen vakuutusmaksukuukausia on määräpäivänä kertynyt vähintään 180 — — ja

3. vakuutettu täyttää määräpäivänä (223 §:n 2 momentti) 253 b §:n 1 momentin 4 kohdassa säädetyn edellytyksen ja on määräpäivää (223 §:n 2 momentti) lähinnä edeltävien 15 kuukauden aikana saanut vähintään 52 viikon ajan työttömyysvakuutukseen perustuvia rahasuorituksia työttömyyden perusteella — —

— — "

9 ASVG:n 253 a §:n 4 kohdan mukaan eläke maksetaan vanhuuseläkkeenä, kun etuuden saaja on saavuttanut tämän lain 253 §:ssä säädetyn normaalin eläkeiän, joka on 65 vuotta miehille ja 60 vuotta naisille.

10 ASVG:n 253 §:n otsikkona on "Vanhuuseläke" ja siinä säädetään seuraavaa:

"1) Vanhuuseläkkeeseen on oikeus miespuolisella vakuutetulla, joka on saavuttanut 65 vuoden iän (säännönmukainen eläkeikä), ja naispuolisella vakuutetulla, joka on saavuttanut 60 vuoden iän (säännönmukainen eläkeikä), jos odotusaika (236 §) on kulunut loppuun.

— —

3) Henkilöt, jotka voivat saada työttömyyden vuoksi varhennettua vanhuuseläkettä (253 a §) — — , eivät voi hakea 1 momentin mukaista vanhuuseläkettä."

Riita-asia ja ennakkoratkaisukysymys

11 Pensionsversicherungsantalt der Angestellten hylkäsi 5.12.2000 tekemällään päätöksellä 14.2.1944 syntyneen valittajan hakemuksen työttömyyden vuoksi varhennetun vanhuuseläkkeen myöntämisestä sillä perusteella, että oikeuden saaminen tähän etuuteen edellyttää ASVG:n 253 a §:n mukaan miespuolisten vakuutettujen osalta, että nämä ovat saavuttaneet 738 kuukauden (61 vuoden ja kuuden kuukauden) iän. Koska Haackert saavuttaa tämän iän vasta 14.8.2005, iästä johtuva vakuutustapahtuma ei vielä ole toteutunut.

12 Pääasiaa ensimmäisenä oikeusasteena käsitellyt Arbeits- und Sozialgericht Wien (Itävalta) hylkäsi 1.8.2001 antamallaan tuomiolla kanteen, jonka Haackert oli

nostanut 5.12.2000 tehdystä päätöksestä saadakseen vaatimansa etuuden 1.10.2000 alkaen. Kyseinen tuomioistuin noudatteli tältä osin Pensionsversicherungsanstalt der Angestelltenin kyseisessä päätöksessä esittämiä perusteluja.

13 Oberlandesgericht Wien vahvisti 29.1.2002 antamallaan tuomiolla 1.8.2001 annetun tuomion. Se katsoi, että vaadittu etuus kuuluu direktiivin 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetyn poikkeuksen soveltamisalaan ja että näin ollen se, että miehille ja naisille on vahvistettu eri eläkeiät, ei ole ristiriidassa yhteisön oikeuden kanssa.

14 Haackert on hakenut Oberster Gerichtshofissa muutosta (Revision) Oberlandesgericht Wienin tuomioon. Pensionsversicherungsantalt der Angestellten kiistää muutoksenhaun vastapuolena Haackertin väitteen siitä, että tämä olisi viitepäivänä saavuttanut 678 kuukauden (eli 56 vuoden ja 6 kuukauden iän). Koska Haackert ei vielä ole saavuttanut 738 kuukauden (eli 61 vuoden ja 6 kuukauden) ikää, hänen oikeutensa vaadittuihin etuihin on suljettu pois ASVG:n 253 a §:n nojalla. Muita etuuden myöntämisen edellytyksiä ei ole kiistetty. Haackert katsoo, että eri eläkeiän vahvistaminen miehille ja naisille on ristiriidassa tasaarvoisen kohtelun periaatteen kanssa ja että vaaditun etuuden saamiseksi riittää, että hakija on saavuttanut 56 vuoden ja kuuden kuukauden iän.

15 Ennakkoratkaisukysymyksen esittänyt tuomioistuin katsoo yhtäältä, että ASVG:n 253 a §:ssä säädetyn työttömyyden vuoksi varhennetun vanhuuseläkkeen tavoitteena on vahvistaa varhennettu oikeus vanhuuseläkkeeseen, kun iän, sairauden, vähentyneen työkyvyn tai muiden syiden perusteella ei enää ilman tiettyjä vaikeuksia ole mahdollista, että vakuutettu saa vielä työtä tietyksi ajaksi.

16 Toisaalta kansallisen tuomioistuimen mukaan Haackert kuuluu direktiivin henkilölliseen soveltamisalaan, työttömyyden perusteella varhennettu vanhuuseläke kuuluu kyseisen direktiivin aineelliseen soveltamisalaan ja lisäksi järjestelmä on syrjivä, koska etuuden saamiseksi on vahvistettu miehille eri vähimmäisikä kuin naisille. Kansallisen tuomioistuimen mukaan on siis saatava vastaus siihen kysymykseen, voidaanko direktiivin 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädettyä poikkeusta miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteesta sosiaaliturva-alalla soveltaa työttömyyden perusteella varhennettuun vanhuuseläkkeeseen, jonka osalta sovelletaan eri ikäedellytyksiä miesten ja naisten osalta.

17 Tältä osin kansallinen tuomioistuin katsoo, ettei ole varmaa, että työttömyyden vuoksi varhennettua vanhuuseläkettä koskeva järjestelmä olisi direktiivin 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu vanhuus- tai työeläke. Kyseisen järjestelmän tavoitteen valossa oikeus työttömyysvakuutuksesta maksettuun rahaetuuteen 52 viikon ajan on olennainen seikka sen luokittelussa. Näin ollen kyseessä olevan henkilön työttömyys on ratkaiseva kriteeri etuuden määrittelylle ja tietyn iän saavuttaminen sekä etuuksien saamista koskeviin ajanjaksoihin liittyvien edellytysten täyttyminen ovat vain lisäedellytyksiä.

18 Jos työttömyyden vuoksi varhennettua vanhuuseläkettä ei luokitella vanhuuseläkkeeksi, herää kansallisen tuomioistuimen mukaan vielä kysymys siitä, kuuluuko tämä etuus direktiivin 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuihin "muihin etuuksiin", joiden osalta eri eläkeiän vahvistamisella on seurauksia.

19 Tältä osin ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin viittaa yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneeseen oikeuskäytäntöön, jonka mukaan erilaisen eläkeiän määritteleminen sukupuolen perusteella muista etuuksista kuin vanhuus-

ja työeläkkeestä annetussa lainsäädännössä voi olla perusteltua vain, jos tällainen erilainen kohtelu on objektiivisesti tarpeen, jotta vältettäisiin sosiaaliturvajärjestelmän taloudellisen tasapainon vaarantuminen tai jotta turvattaisiin työeläkejärjestelmien ja muiden etuusjärjestelmien välinen johdonmukaisuus (asia C-328/91, Thomas ym., tuomio 30.3.1993, Kok. 1993, s. I-1247, 12 kohta ja asia C-104/98, Buchner ym., tuomio 23.5.2000, Kok. 2000, s. I-3625, 26 kohta).

20 Sosiaaliturvajärjestelmän taloudellisen tasapainon säilyttämisen osalta kansallinen tuomioistuin toteaa, että joulukuussa 2001 Itävallassa maksettiin 1 083 134 vanhuuseläkettä, 123 220 pitkän vakuutuskauden vuoksi varhennettua vanhuuseläkettä, 82 852 alentuneen työkyvyn tai työkyvyttömyyden vuoksi varhennettua vanhuuseläkettä (tämä eläkemuoto poistettiin lainsäädännöllä 30.6.2000) ja 15 386 työttömyyden vuoksi varhennettua vanhuuseläkettä (joista 2 860 eläkettä miehille ja 12 526 eläkettä naisille). Joulukuussa 2001 maksettujen työttömyyden vuoksi varhennettujen vanhuuseläkkeiden osuus kaikkiaan maksetuista vanhuuseläkkeistä ja varhennetuista vanhuuseläkkeistä oli siten vajaat 1,2 prosenttia. Lisäksi joulukuussa 2001 maksettiin yhteensä 381 228 eläkettä alentuneen työkyvyn tai työkyvyttömyyden perusteella.

21 Näin ollen kansallisen tuomioistuimen mukaan syrjinnän poistamisella, josta pääasiassa on kysymys, ei pitäisi olla vakavia vaikutuksia sosiaaliturvajärjestelmän taloudelliseen tasapainoon.

22 Työttömyyden vuoksi varhennetun vanhuuseläkkeen ja ASVG:n 253 §:ssä tarkoitetun vanhuuseläkkeen välisen johdonmukaisuuden turvaamisesta kansallinen tuomioistuin toteaa, että näiden kahden etuuden välillä on yhteys ensinnäkin siltä osin, että viimeksi mainittu tulee ensin mainitun tilalle vakuutetun saavuttaessa lakisääteisen eläkeiän. Riidanalaisen etuuden saamiseksi vaaditun vähimmäisiän ja lakisääteisen eläkeiän välillä on välitön yhteys myös siksi, että eläkkeeseen oikeuttavaksi iäksi oli vahvistettu alun perin sekä miehille että naisille heidän lakisääteistä eläkeikäänsä viisi vuotta varhaisempi ikä ja varhennettuihin vanhuuseläkkeisiin oikeuttavan iän korottamisen jälkeen siksi vahvistettiin kolme ja puoli vuotta tätä samaa lakisääteistä eläkeikää varhaisempi ikä.

23 Näin ollen Oberster Gerichtshof katsoo, että sen ratkaistavana olevan riita-asia edellyttää yhteisön oikeuden tulkintaa, ja se on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Onko — — direktiivin 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädettyä poikkeusta tulkittava siten, että sitä on sovellettava työttömyyden vuoksi varhennetun vanhuuseläkkeen kaltaisiin etuuksiin, jonka osalta kansallisessa oikeudessa on säädetty eri eläkeiästä miehille ja naisille?"

Ennakkoratkaisukysymys

24 Ennakkoratkaisukysymykseen vastaamiseksi on aluksi tutkittava, voidaanko pääasiassa kyseessä olevan kaltaista etuutta pitää direktiivin 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuna vanhuuseläkkeenä. Jos todetaan, että ei voida, on tämän jälkeen tutkittava, voidaanko kyseisen etuuden saamiseksi sukupuolen mukaan vahvistettua erilaista eläkeikää pitää tässä säännöksessä tarkoitettuna kansallisessa lainsäädännössä vahvistetun eri eläkeiän mahdollisena vaikutuksena vanhuuseläkkeen saamiseksi.

25 Ensinnäkin riittää, kun todetaan, että vaikka pitääkin paikkansa, että työttömyyden vuoksi varhennetun vanhuuseläkkeen myöntämiseen liittyy ikää koskeva edellytys, se ei kuitenkaan muuta sitä, että kyseessä olevan kansallisen lainsäädännön mukaan tämä etuus myönnetään vain henkilöille, jotka ovat saaneet viitepäivää edeltäneiden 15 kuukauden aikana työttömyysvakuutuskorvausta ainakin 52 viikon ajalta.

26 Tästä johtuu, että tällainen etuus ei voi olla direktiivin 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu vanhuuseläke; kyseinen säännös on poikkeussäännös, jota on vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tasa-arvoisen kohtelun periaatteen perustavanlaatuinen merkitys huomioon ottaen tulkittava suppeasti (ks. mm. em. asia Thomas ym., tuomion 8 kohta ja em. asia Buchner, tuomion 21 kohta).

27 Näin ollen on toiseksi ratkaistava, voidaanko kyseisen etuuden saamiseksi sukupuolen mukaan vahvistettua erilaista eläkeikää pitää direktiivin 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuna kansallisessa lainsäädännössä vanhuuseläkkeen saamiseksi vahvistetun eri eläkeiän mahdollisena vaikutuksena.

28 Haackert, Itävallan hallitus ja Euroopan yhteisöjen komissio viittaavat kansallisen tuomioistuimen tavoin 7 artiklan 1 kohdan a alakohtaan sellaisena kuin yhteisöjen tuomioistuin on sitä tulkinnut edellä mainitussa asiassa Buchner ym. antamassaan tuomiossa. Tässä yhteydessä sekä Haackert että komissio katsovat, että miehille ja naisille vahvistettu eri ikä työttömyyden vuoksi varhennetun vanhuuseläkkeen saamiseksi ei ole vaikutusta kansallisessa lainsäädännössä vahvistetusta eri eläkeiästä vanhuuseläkkeen saamiseksi. Työttömyyden vuoksi varhennettu vanhuuseläke ei siis kuulu direktiivin 7 artiklan 1 kohdan a alakohdan soveltamisalaan. Itävallan hallitus väittää sitä vastoin, että kyseinen etuus kuuluu tämän säännöksen soveltamisalaan, koska syrjintä, johon se johtaa, on objektiivisesti tarpeen vanhuuseläkkeen ja työkyvyttömyyden vuoksi varhennetun vanhuuseläkkeen välisen johdonmukaisuuden turvaamiseksi.

29 Tältä osin on todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan väliaikainen eri eläkeiän voimassapitäminen eri sukupuolille voi edellyttää, että direktiivin täytäntöönpanolle asetetun määräajan päättymisen jälkeen toteutetaan toimenpiteitä, jotka kuuluvat erottamatta tähän poikkeussääntelyyn, ja että tällaisia toimenpiteitä muutetaan. Jos jäsenvaltiota, joka on vahvistanut miehille ja naisille

eri eläkeiän, kiellettäisiin toteuttamasta tai muuttamasta tähän eläkeiän eroon liittyviä toimenpiteitä direktiivin täytäntöönpanolle asetetun määräajan päättymisen jälkeen, direktiivin 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetyllä poikkeuksella ei olisi enää tehokasta vaikutusta.

30 Silloin, kun jäsenvaltio määrittelee direktiivin 7 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti erilaisen eläkeiän miehille ja naisille vanhuus- ja työeläkkeen myöntämiseksi, ala, jolla poikkeaminen sallitaan ja joka on direktiivin 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määritelty ilmaisulla "sen mahdollisia vaikutuksia muihin etuuksiin", kattaa vain muissa etuusjärjestelmissä olevat syrjivät säännökset, jotka ne liittyvät tarpeellisella ja objektiivisella tavalla tähän eläkeikää koskevaan eroon. Näin on, jos tämä syrjintä on objektiivisesti tarpeen, jotta vältettäisiin sosiaaliturvajärjestelmän taloudellisen tasapainon vaarantuminen tai jotta turvattaisiin työeläkejärjestelmän ja muiden etuusjärjestelmien välinen johdonmukaisuus (em. asia Buchner ym., tuomion 23–26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

31 Sosiaaliturvajärjestelmän taloudellisen tasapainon säilyttämistä koskevan edellytyksen osalta on todettava ensinnäkin ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenevän, että työttömyyden vuoksi varhennettujen vanhuuseläkkeiden osuus oli joulukuussa 2001 vajaat 1,2 prosenttia kaikista vanhuuseläkkeistä ja työttömyyden vuoksi varhennetuista vanhuuseläkkeistä. Itävallan hallitus ei myöskään ole esittänyt yhteisöjen tuomioistuimessa sosiaaliturvajärjestelmän taloudellisen tasapainon säilyttämistä koskevia argumentteja.

32 Näin ollen on katsottava, että kyseisen syrjinnän poistaminen ei voi vaikuttaa vakavalla tavalla koko sosiaaliturvajärjestelmän taloudelliseen tasapainoon.

33 Työttömyyden vuoksi myönnettävän varhennetun vanhuuseläkkeen ja vanhuuseläkkeen välisen johdonmukaisuuden säilyttämisen osalta on todettava, että yhteisöjen tuomioistuin on vahvistanut edellä mainitussa asiassa Buchner ym. antamassaan tuomiossa, että eri eläkeiän vahvistaminen sukupuolen perusteella työkyvyttömyyden vuoksi varhennetun vanhuuseläkkeen saamiseksi ei ollut objektiivisesti tarpeen johdonmukaisuuden takaamiseksi kyseisen etuuden ja vanhuuseläkkeen välillä. Tuomion antamiseen johtaneen järjestelmän mukaan naisilla kuitenkin oli oikeus työkyvyttömyyden perusteella myönnettävään varhennettuun vanhuuseläkkeeseen 55 vuoden iässä, toisin sanoen viisi vuotta ennen normaalia eläkeikää, kun taas miehet saivat saman etuuden 57 vuoden iässä, toisin sanoen 8 vuotta ennen normaalia eläkeikää.

34 Nyt esillä olevassa asiassa sitä vastoin pääasiassa kyseessä olevan etuuden saamiseksi vahvistettu eläkeikä ja normaali eläkeikä ovat objektiivisesti sidoksissa toisiinsa, koska sen lisäksi, että työttömyyden vuoksi varhennettu vanhuuseläke korvataan vanhuuseläkkeellä etuuden saajien saavutettua normaalin eläkeiän, tämän etuuden saamiseksi vahvistettu ikä on sama miehille ja naisille, eli kolme ja puoli vuotta ennen normaalia eläkeikää (ks. vastaavasti asia C-139/95, Balestra, tuomio 30.1.1997, Kok. 1997, s. I-549, 40 kohta).

35 Kyseessä olevan kansallisen lainsäädännön mukaan yhtäältä miesten normaali eläkkeellejäämisikä on 65 vuotta ja naisten 60 vuotta ja toisaalta miesten on 61 vuoden ja kuuden kuukauden iässä ja naisten 56 vuoden ja kuuden kuukauden iässä mahdollista saada työttömyyden vuoksi varhennettua vanhuuseläkettä.

36 Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevasta päätöksestä sekä Itävallan hallituksen huomautuksista ilmenee lisäksi, että ASVG:n 253 a §:ssä säädetyn, työttömyyden vuoksi varhennetun vanhuuseläkkeen tavoitteena on vahvistaa varhennettu oikeus vanhuuseläkkeeseen, kun iän, sairauden, vähentyneen

työkyvyn tai muiden syiden perusteella ei enää ilman tiettyjä vaikeuksia ole mahdollista, että vakuutettu saa vielä työtä tietyksi ajaksi. Kyseisen etuuden tarkoituksena on näin ollen varmistaa toimeentulo henkilölle, joka ei voi enää uudelleen integroitua työmarkkinoille ennen eläkkeeseen oikeuttavan iän saavuttamista.

37 Näin ollen on todettava, että pääasiassa kyseessä olevaa syrjintää voidaan pitää objektiivisesti tarpeellisena, jotta voitaisiin taata työttömyyden vuoksi varhennetun vanhuuseläkkeen ja vanhuuseläkkeen välinen johdonmukaisuus.

38 Edellä tarkastellut näkökohdat huomioon ottaen kansallisen tuomioistuimen esittämään kysymykseen on vastattava, että direktiivin 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädettyä poikkeusta on tulkittava siten, että sitä on sovellettava työttömyyden vuoksi varhennetun vanhuuseläkkeen kaltaiseen etuuteen, jonka osalta on säädetty erilaista eläkeikää koskevasta edellytyksestä miehille ja naisille, koska tällaisen edellytyksen voidaan katsoa olevan tässä säännöksessä tarkoitettu kansallisessa lainsäädännössä mahdollinen vaikutus siitä, että miehille ja naisille on vahvistettu eri eläkeikä vanhuuseläkkeen myöntämiseksi.

Oikeudenkäyntikulut

39 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Itävallan hallitukselle sekä komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on ratkaissut Oberster Gerichtshofin 23.7.2002 tekemällään päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

Miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen asteittaisesta toteuttamisesta sosiaaliturvaa koskevissa kysymyksissä 19 päivänä joulukuuta 1978 annetun neuvoston direktiivin 79/7/ETY 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädettyä poikkeusta on tulkittava siten, että sitä on sovellettava työttömyyden vuoksi varhennetun vanhuuseläkkeen kaltaiseen etuuteen, jonka osalta on säädetty erilaista eläkeikää koskevasta edellytyksestä miehille ja naisille, koska tällaisen edellytyksen voidaan katsoa olevan tässä säännöksessä tarkoitettu kansallisessa lainsäädännössä mahdollinen vaikutus siitä, että miehille ja naisille on vahvistettu eri eläkeikä vanhuuseläkkeen myöntämiseksi.

Jann Timmermans Rosas

La Pergola von Bahr

Julistettiin Luxemburgissa 4 päivänä maaliskuuta 2004.

R. Grass V. Skouris

kirjaaja presidentti